

30 jaar monitoring bodemdaling Ameland

Kartering van bijzondere plantensoorten in natte duinvalleien op Oost-Ameland

			2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
1	Groenknolorchis	Liparis loeselii	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
2	Parnassia	Parnassia palustris		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
3	Knopbies	Schoenus nigricans	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+
4	Moeraswespenorchis	Epipactis palustris	+		+		+		+		+		+
5	Rond wintergroen	Pyrola rotundifolia	+		+		+		+		+		+
6	Zilt torkruid	Oenanthe lachenalii	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
7	Vleeskleurige orchis	Dactylorhiza incarnata		+		+	+	+	+	+	+	+	+
8	Dodemansvingers	Oenanthe crocata	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+

Parnassia

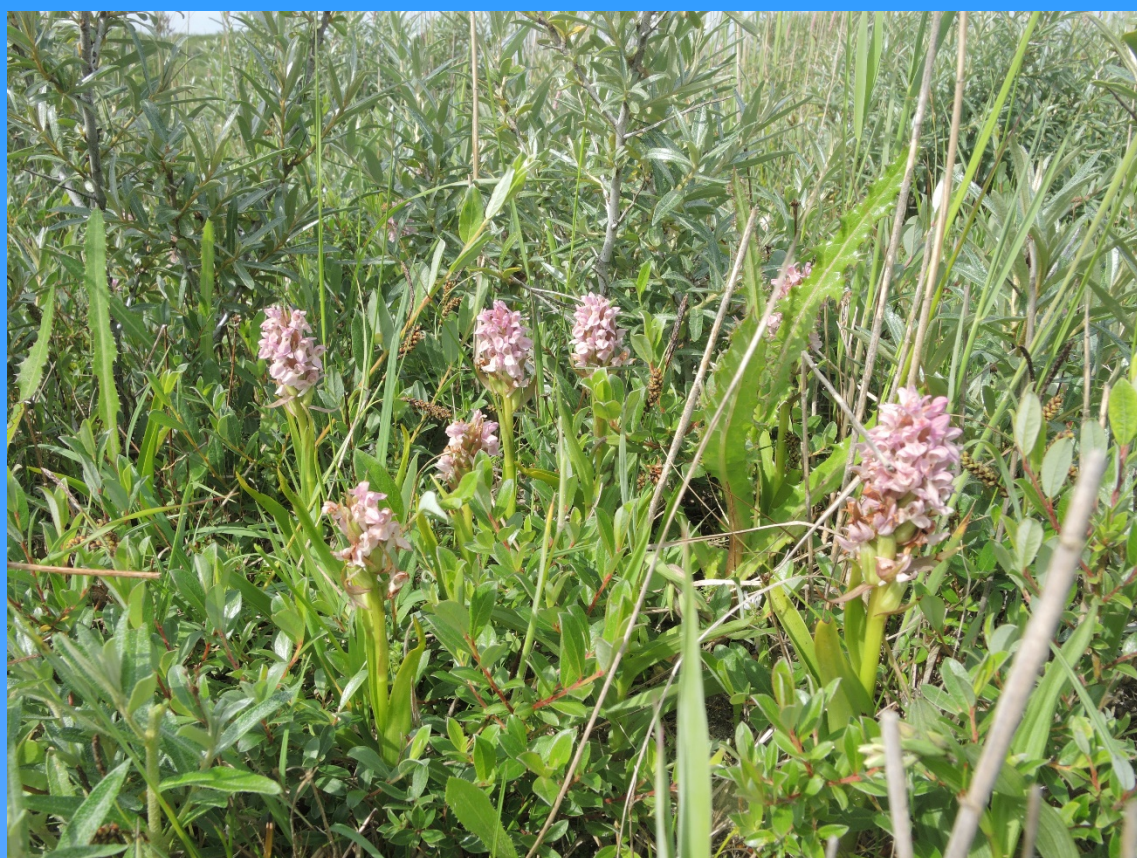
Knopbies

Moeraswespenorchis

Rondbladig wintergroen

Vleeskleurige orchis

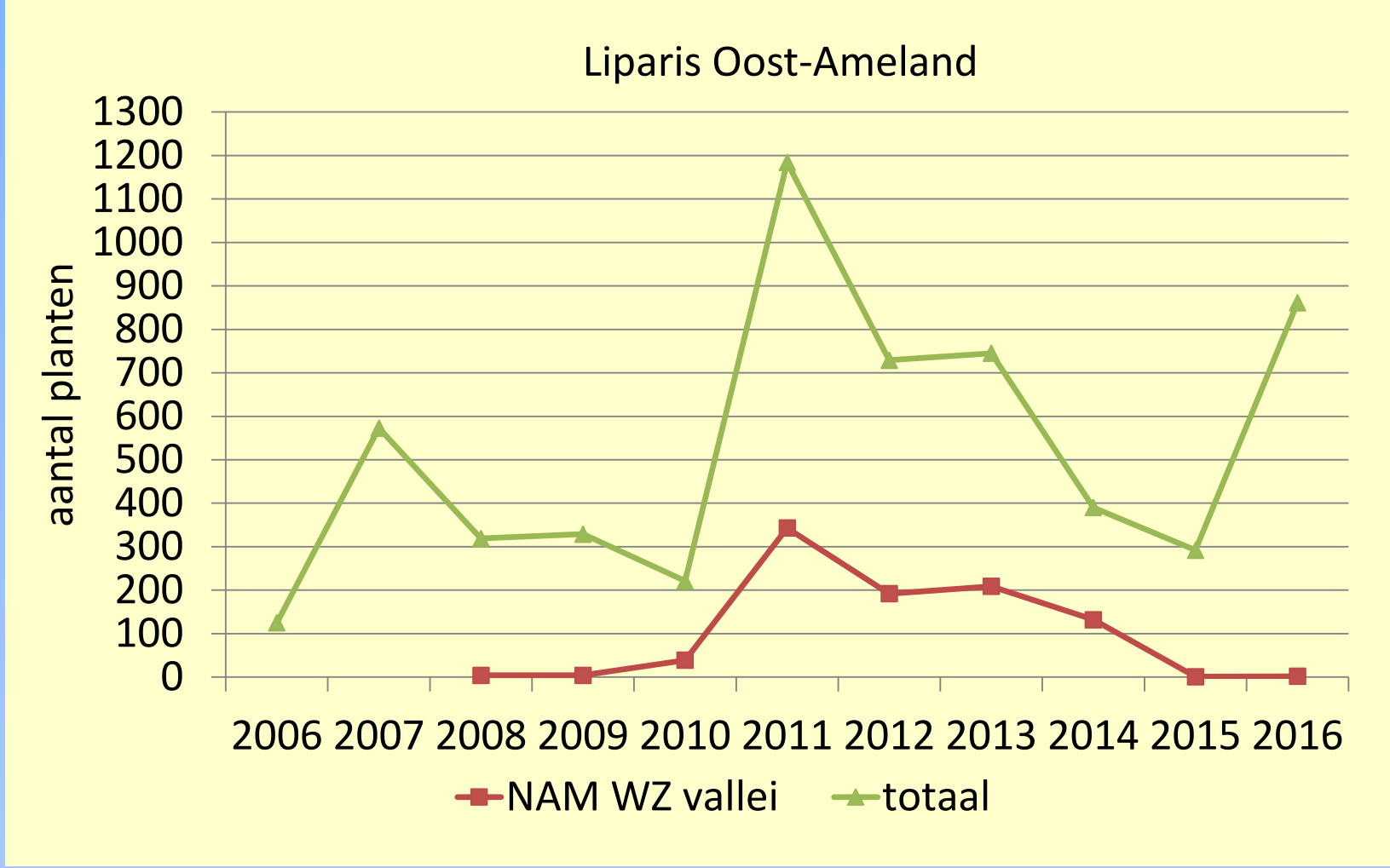
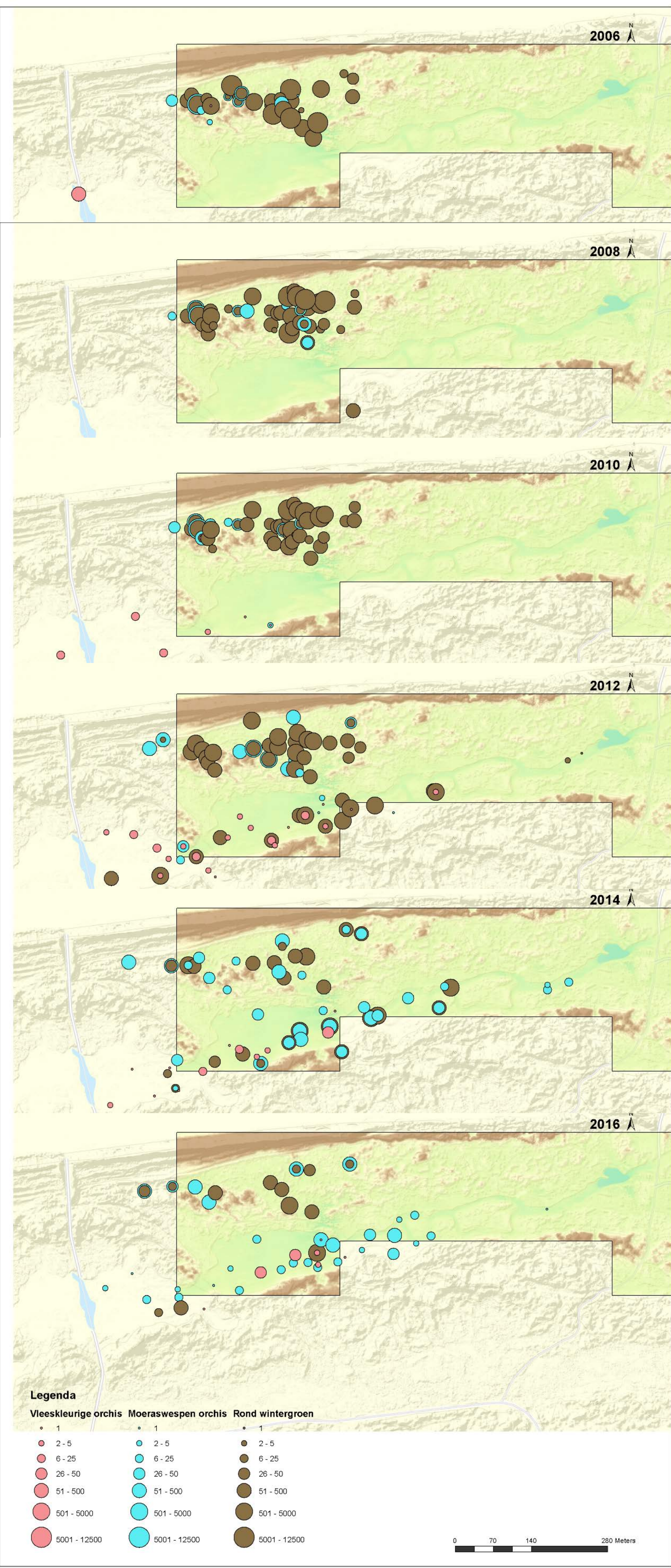
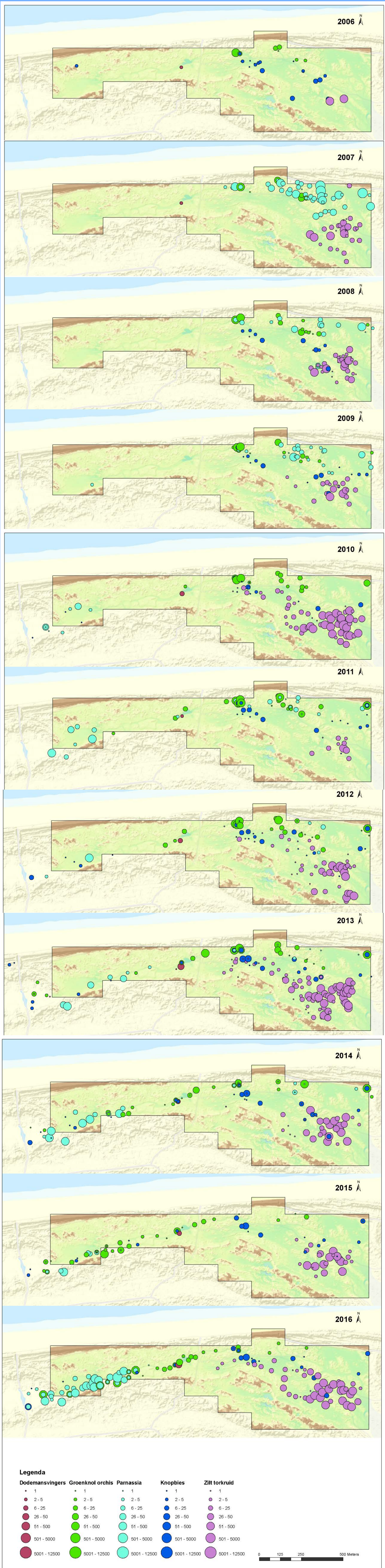
Groenknolorchis

Zilt torkruid

Dodemansvingers

Conclusies

- De habitaatsoort Groenknolorchis handhaaft zich op een constant niveau in het onderzoeksgebied en de effecten van bodemdaling zijn voor deze soort waarschijnlijk als positief te beoordelen omdat zij veroudering van de vegetatie en van de bodem tegengaan.
- Parnassia verdwijnt snel uit het oostelijke onderzoeksgebied maar of vegetatiesuccessie hiervoor uitsluitend verantwoordelijk is, blijft onzeker.
- De in 2005 afgeplagde vallei ten westen van paal 21,6 vormt een goede nieuwe groeiplaats voor Parnassia, Knopbies, Moeraswespenorchis, Vleeskleurige orchis en Rond wintergroen. Van deze soorten zijn de eerste exemplaren in 2010 verschenen.
- Zilt torkruid breidt langzaam uit in westelijke richting en heeft hier met ruim 3.000 exemplaren verreweg haar grootste verspreiding op Ameland.
- Het sinds 2004 voorkomen van enkele planten van Dodemansvingers is een bijzonderheid maar het voortbestaan van deze soort blijft gezien het ontbreken ervan in 2008 en 2009 ongewis.

Bijzondere plantensoorten natte duinvalleien

Groenknolorchis handhaaft zich op een stabiel niveau met jaarlijks enkele honderden exemplaren maar neemt af in het gebied oost van paal 21,6 en neemt toe in de geplagde vallei ten westen van paal 21,6. Zilt torkruid handhaaft zich in hetzelfde gebied in behoorlijke aantallen die nergens anders op Ameland gevonden worden en heeft zich in 2016 westwaarts uitgebreid. Parnassia verdwijnt in het oostelijke deel van het gebied en verschijnt in het westelijke deel in de afgeplagde vallei. Moeraswespenorchis en Rond wintergroen gaan sterk achteruit op hun beste groeiplaats door instuiving van strandzand maar vinden tegelijkertijd een nieuwe groeiplaats in het afgeplagde westelijke deel van het gebied. Vleeskleurige orchis verschijnt na het plaggen voor het eerst weer in 2010 met een beperkt aantal in het westelijke deel van de vallei. Knopbies breidt iets uit naar het westen in de afgeplagde vallei. Het zeer zeldzame Dodemansvingers handhaaft zich op dezelfde plaats en laat de laatste jaren goed bloeiende planten zien. De verspreiding van bijzondere plantensoorten is, ecologisch gezien, gedurende een vrij korte periode (10 jaar) gemonitord. In deze vrij korte periode blijken de soorten zich toch duidelijk te ontwikkelen in hun verspreiding. Deze soorten zijn op West-Ameland bijna of helemaal verdwenen, waarschijnlijk door vegetatiesuccessie, bodemvorming en verzuring vanwege gebrek aan dynamische omstandigheden. De natte omstandigheden, regelmatige inundaties met zeewater maar ook instuiving van vers zand zorgen er op Oost-Ameland voor dat de habitateisen van de gekarteerde zeldzame soorten behouden blijven. In dit licht bezien draagt bodemdaling waarschijnlijk in positieve zin bij aan het voorkomen van de gekarteerde acht plantensoorten.

J. Krol H.P.J. Huiskes
P.A. Slim A.H. Heidema